

AINEPASS

Õppeaine: **Kirjandus**

Klass: **5 klass**

Õpetaja: **Ly Soosaar**

Õppekirjandus: Kirjanduse õpik (Jaak Urmet, Lauri Vanamölder), kirjanduse töövihik .

Vajalikud õppevahendid: õpik, töövihik, jooneline vihik, lugemispäevik, kirjatärbed, joonlaud

III trimester

RAAMATUD MUUDAVAD MAAILMA

Uuemate laste- ja noorteproosateostega tutvumine Trimestri jooksul loetava raamatu väljavalimine ja loetud **raamatu suuline ümberjutustamine(arvestus)**

Savisse kirjutatud raamatud Kõnelemise ja kirjutamise võrdlus, suhtlusviiside eelised ja puudused. Esimesed kirjutatud raamatud. Sõnumi pildiline kujutamine.

Riho Lahti, „Ilmkärakas“ Tegelaste iseloomustamine märksõnade põhjal. Ohutusnõuetega tutvumine, ohutuse meelespea koostamine.

Papüürus, vahatahvel ja pärgament Teabetekstide lugemine raamatu ajaloost ja kujundamisest, küsimustele vastamine. Teksti alusel paberi sünniga seotud kohtade maakaardile märkimine. Paberile ja muule materjalile kirjutamise võrdlemine, erinevuste leidmine. Säätlik paberikasutus.

Ivar Soopan, „Kõik poisid ei saa suureks“ Tegelaste iseloomustamine, enda ja oma sõbra kujutlemine raamatutegelasena.

Raamat kui kunstiteos Raamatukaane kujundamine. Raamatute hindamine välimuse järgi. Luuletuse ümberkirjutamine ilukirjas ja kaunistamine.

Harri Jõgisalu, „Tahvel ja paber, krihvel ja sulg“ 19. saj kooliga tutvumine, kirjutamine siis ja tänapäeval. Aimeteksti põhjal lünkteksti täitmine. Igaühele kättesaadav raamat Trükkimise kohta info otsimine internetist.

Arutelu raamatute tuleviku üle. Sempé ja Gosciny, „Meile tehakse test“ Tujule vastava pildi joonistamine, klassikaaslase pildi analüüsimine.

Raamatute suur võim Info leidmine raamatukoi.ee lehelt. Klassiarutelu raamatute hävitamise üle. Raamatute hoidmise reeglid.

Karl Ader, „Kaks Karlat“ Tuleohutusnõuetega tutvumine ja tegevuste reastamine tähtsuse järgi. Teksti kohta küsimuste esitamine. Tekstist kokkuvõtte kirjutamine.

Toremaid luuletusi Luuletuse sisu tõlgendamine ja selle põhjal arutlemine.

Kordamisülesanded RAHVAKALENDER. KÜÜNLAST JAANINI

Küünlapäev, 2. veebruar Küünlapäevaga seotud kommetega tutvumine. (Ise küünalde valmistamine.) Vastlapäev Vastlapäeva kommetega tutvumine. Luuletuse epiteetide leidmine ja nende asendamine antonüümidega. Lihavõtted ehk kevadpühad Lihavõttekommetega tutvumine. Mudelluuletuse kirjutamine. Mängujuhendi kirjutamine. Jüripäev, 23. aprill Jüripäeva kombestik, Püha Jüri legendiga tutvumine. Teksti põhjal koomiksi joonistamine. Püha Jüri teemalise ettekande tegemine. Väidete analüüs. Volbripäev, 1. mai Volbripäeva kombestik. „Väike nõid“ tekstikatkeni lugemine (algab õpikust lk 100). Võlusõnade väljamõtlemine, nõiajutu kirjutamine. Jaanipäev, 24. juuni Jaanipäeva kombestik, vanade ja tänapäevaste kommete võrdlemine. Oma jaanipäevast jutustamine kaardi põhjal. Klassiarutelu tänapäeva jaanipäeva teemal. Rühmatöö: rahvakalendri kujundamine ja valmistamine. August Jakobson, „Sõnajalaõie otsija“ Krati väljamõtlemine. Tegelase iseloomustamine mõistekaardi abil.

Muinasjutu tunnuste meeldetuletamine, muinasjutu kirjutamine. Loo jutustamine kava põhjal. Toremaid luuletusi Luuletuste lugemine. Epiteetide leidmine, luuletuste meeoleu määramine.

Kordamisküsimused rahvakalendri tähtpäevade kohta. Ristsõna koostamine.

Lisalugemist Hando Runnel, „Turul“ Teksti kohta küsimuste koostamine. Jutus kirjeldatud turu ja tänapäeva turu võrdlemine.

Hannu Mäkelä, „Härra Huu kasvatab lilli“ Kuidas sündis raamat „Härra Huu“? Tegelase kirjeldamine mõistekaardi abil.

Venjamin Kaverin, „Noorim Kaštšei röövib Maša“ Muinasjutu tunnuste leidmine. Fantaasiajutu kirjutamine.

Miloš Macourek, „Saar kuuetele tuhandele äratuskellale“ Võrdluste meeldetuletamine ja väljamõtlemine. Jutu kirjutamine.

Eneseanalüüs aasta jooksul õpitu põhjal.

Õpitulemused:

Lugemine ja jutustamine

* On läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut) õppeaasta jooksul;

* loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist;

* tutvustab loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi, kõneleb oma lugemismuljetest, - elamustest ja –kogemustest;

*jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade toel;

* jutustab mõttelt sidusa ja tervikliku ülesehitusega loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale;

* jutustab piltteksti põhjal ja selgitab selle sisu.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine Teose/loo kui terviku mõistmist toetavad tegevused

- * Koostab teksti kohta eriliigilisi küsimusi;
- * vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäitega; * koostab teksti kohta sisukava, kasutades väiteid või märksõnu;
- * leiab lõigu kesksed mõtted;
- * järjestab teksti põhjal sündmused, määrab nende toimumise aja ja koha;
- * kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende omavahelisi suhteid, hindab nende käitumist, võrdleb iseennast mõne tegelasega;
- * arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust;
- * otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse.

Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine

- * Tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, võrdlusi ja algriimi; * mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele ja kogemustele tuginedes. Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine Seletab oma sõnadega muistendi ja muinasjutu olemust.

Esitamine

Esitab peast luuletuse või rolliteksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust.

Omalooming

Kirjutab erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldava ja jutustava teksti.

Hindamise kirjeldus:

Õpilane saab hindeid kontrollharjutuste, loovtööde, lugemise, jutustamise ja rühmatööde (n dramatiseering, infootsing jms) eest. Tunnitööd, töövihiku täitmist ja koduseid ülesandeid hinnatakse valikuliselt. Lugemiskontrollides hinnatakse õpilaste arutlusoskust (hindeliselt ja kujundavalt) ja teose süžee tundmist (hindeliselt). Raamatu lugemise kontrollina hinnatakse lugemispäevikust kirjalikku ümberjutustust ja suulise raamatu ümberjutustust klassile. Lugemiskontrolli ajal puudunud õpilasel on võimalus sooritada töö kahe nädala jooksul koolis kehtiva järelvastamise korra alusel. Hinnet „1“ või „2“ võib õpilane parandada samadel alustel. Parandustöö eest ei ole üldjuhul võimalik saada hinnet „5“. Kokkuvõtva hinde kujunemine: Trimestrihinne kujuneb trimestri jooksul saadud hinnetest, neist suurema kaaluga on raamatu vastamise arvestus, peale mida saab õpilane kirjanduse trimestri hinde.